

УДК 347.998.85(477)

Кабанов Володимир Іванович –

адвокат, здобувач 3-го (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Університету державної фіскальної служби України

Volodymyr I. Kabanov –

lawyer, seeker for the 3rd educational and scientific level of higher education,
University of the State Fiscal Service of Ukraine
(31 Universytetska Street, Irpin, 08200, Ukraine)

Мацелик Тетяна Олександрівна –

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри фінансового права
Університету державної фіскальної служби України

Tetiana I. Matselyk –

doctor of juridical sciences, professor,
professor of the department of financial law
University of the State Fiscal Service of Ukraine
(31 Universytetska Street, Irpin, 08200, Ukraine)

Моделі виконання судових рішень в адміністративних справах: досвід України та перспективи розвитку

Стаття присвячена теоретико-методологічному аналізу моделей виконання судових рішень. Виявлено проблеми із модернізацією окремих аспектів адміністративного судочинства, що не може не вплинути на швидкість та ефективність виконання судових рішень в адміністративних справах. У публікації визначено сутність та механізм виконання судових рішень, з'ясовано особливості централізованої, децентралізованої та змішаної моделей виконання судових рішень, здійснено огляд сучасної зарубіжної практики організаційно-правового регулювання відносин у сфері виконання судових рішень.

Ключові слова: *судове рішення, виконавче провадження, виконання судового рішення, адміністративне судочинство, адміністративна справа, публічно-правові відносини, гарантії.*

Статья посвящена теоретико-методологическому анализу моделей исполнения судебных решений. Выявлены проблемы модернизации отдельных аспектов административного судопроизводства, что не может не повлиять на скорость и эффективность исполнения судебных решений в административных делах. В публикации определены сущность и механизм исполнения судебных решений, выявлены особенности централизованной, децентрализованной и смешанной моделей исполнения судебных решений, совершено обзор современной зарубежной практики организационно-правового регулирования отношений в сфере исполнения судебных решений.

Ключевые слова: *судебное решение, исполнительное производство, исполнение судебного решения, административное судопроизводство, административное дело, публично-правовые отношения, гарантии.*

**V.I. Kabanov, T.I. Matselyk Models of Execution of Court Decisions in Administrative Cases:
Experience of Ukraine and Prospects of Development**

The article is devoted to the theoretical and methodological analysis of models of execution of court decisions. It is emphasized that the legal regulation of the execution of court decisions in administrative cases in Ukraine, taking into account the problematic issues of law enforcement practice, needs to be improved. Prob-

lems with the modernization of certain aspects of administrative proceedings have been identified, which inevitably affects the speed and efficiency of execution of court decisions in administrative cases. The publication defines the essence and mechanism of execution of court decisions in administrative cases, clarifies the features of centralized, decentralized and mixed models of execution of court decisions, reviews the current foreign practice of organizational and legal regulation of relations in the field of execution of court decisions.

It is stated that in Ukraine with the entry into force in 2016 of the provisions of the laws of Ukraine "On bodies and persons carrying out enforcement of court decisions and decisions of other bodies" and "On enforcement proceedings" introduced a mixed system of enforcement of court decisions by modernizing the service of state executors and institute of private performers.

In legal doctrine, there are different positions of scholars on the separation of models of enforcement of court decisions. We are talking about at least two, and in the vast majority of three varieties. In particular, the following: centralized and decentralized; centralized, decentralized and mixed; public law, private law and mixed; public, private and combined, etc. The change in Ukraine's model of enforcement of judgments from centralized to mixed is progressive, although it does not fully cover the solution of a range of problems in this area. The Ukrainian state follows the world trends in the development of enforcement proceedings, introducing a mixed model of enforcement of court decisions.

Keywords: *court decision, enforcement proceedings, execution of a court decision, administrative proceedings, administrative case, public relations, guarantees.*

Постановка проблеми. Реалізація конституційної гарантії обов'язковості судового рішення, не дивлячись на високий рівень правової регламентації, залишається однією із проблем адміністративного судочинства в Україні. Правове регулювання виконання судових рішень в адміністративних справах в Україні, з урахуванням проблемних питань правозастосовної практики, вимагає удосконалення. Одночасно, наявними є проблеми із модернізацією окремих аспектів адміністративного судочинства, що не може не вплинути на швидкість та ефективність виконання судових рішень в адміністративних справах.

Актуальність дослідження у цілому обумовлена нагальністю розбудови правової держави та громадянського суспільства в Україні. Конституція України гарантувала громадянам систему прав, у т.ч. соціальних. У період, коли реформування судочинства та оновлення надзвичайно важливої для громадян і держави системи правосуддя набуває першочергового значення, виконанню судових рішень, у т.ч. рішень адміністративних судів, як завершальної стадії адміністративного судочинства, має бути приділено належну увагу. У сфері публічно-правових відносин гарантією надійного захисту прав, свобод та законних інтересів осіб від порушень з боку органів державної влади та місцевого самоврядування є неодмінне виконання судового рішення.

Невирішені раніше проблеми. Як зазначається у Висновку Консультативної ради європейських суддів (КРЕС) № 13 (2010) щодо ролі суддів у виконанні судових рішень [1], ефективне виконання обов'язкового судового рішення є основним елементом принципу верховенства права. При цьому у пункті 7 підкреслюється, що ефективне виконання обов'язкового судового рішення є основоположним елементом верховенства права. Необхідно забезпечувати довіру громадськості до авторитету судової влади. Проголошення незалежності судової влади та права на справедливий судовий розгляд є лише деклараціями, якщо не виконується судове рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі моделям виконання судових рішень присвячено ряд праць. В Україні із набранням чинності у 2016 році положень законів України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» [2] та «Про виконавче провадження» [3] вводиться змішана система виконання судових рішень шляхом модернізації служби державних виконавців та запровадження інституту приватних виконавців.

У науці адміністративного права дослідженням окремих аспектів виконання судових рішень в адміністративних справах присвячені праці В. Авер'янова, О. Бандурки,

Д. Бахраха, Ю. Битяка, Ю. Георгієвського, В. Градового, А. Зеленова, Р. Ігоніна, О. Ільницького, О. Константо, А. Руденка, Д. Смотрича, Е. Талапіної, Ю. Цвіркуна, С. Щербак та інших.

Метою статті є визначення сутності та механізму виконання судових рішень в адміністративних справах, з'ясування теоретико-методологічних засад моделей виконання судових рішень, ознайомлення із сучасною зарубіжною практикою організаційно-правового регулювання відносин у сфері виконання судових рішень. **Об'єктом** – суспільні відносини, що виникають у процесі виконання судових рішень в адміністративних справах в Україні та зарубіжних країнах.

Виклад основного матеріалу. Рішення суду можуть виконуватись як у добровільному, так і у примусовому порядку. У першому випадку, особа може виконати рішення суду добровільно у період з моменту набрання рішенням суду законної сили до моменту надходження виконавчого листа до державного або приватного виконавця та відкриття виконавчого провадження [4, с. 78].

Примусове виконання судових рішень в адміністративних справах згідно з частиною четвертою статті 372 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) здійснюється в порядку, встановленому законом [5]. Таким законом в Україні є вже згадуваний вище Закон України «Про виконавче провадження». Примусове виконання рішень суду покладається на органи державної виконавчої служби (державних виконавців) та у передбачених Законом України «Про виконавче провадження» випадках на приватних виконавців, правовий статус та організація діяльності яких встановлюються Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Проблема примусового виконання судових рішень в адміністративних справах є предметом обговорення багатьох вітчизняних науковців та практиків. Виконання судових рішень в адміністративних справах розглядається як стадія судового процесу (А. Зеленов, О. Ільницький, С. Якимчук), як інститут адміністративного процесу та вид

адміністративної процедури (С. Щербак, Р. Ігонін, Ф. Бортняк) або ж як складову виконавчого права, що знаходиться в процесі становлення (О. Ісаєнкова, частково В. Стефанюк та Т. Коломоєць) [6]. Формування такої варіативності думок пояснюється підходом у правовому регулюванні примусового порядку виконання судових рішень, а саме закріплення нормативно органу виконавчої гілки влади, для якого така функція є основною (Міністерство юстиції України).

Виконання судових рішень в адміністративних спорах в добровільному порядку (судове рішення реалізується суб'єктом владних повноважень без участі державного виконавця – саме такий спосіб виконання рішення суду вважається найбажанішим для справ адміністративної юрисдикції) відбувається у контексті функціонування механізму захисту з боку держави прав та законних інтересів осіб. Саме на цьому наголошує А. Зеленов: «... виконанням судового рішення досягається одна з основних цілей відправлення адміністративного судочинства – захист прав приватної особи. Незалежно від того, яку систему органів обирає держава для виконання рішення суду, важливо, щоб в державі існували нормативно врегульовані правила його виконання та дієві механізми контролю за виконанням ...» [7, с. 73].

В Україні на рівні законодавства визначені органи та особи, на яких покладено обов'язок примусово виконувати судові рішення, а також порядок його виконання. Такими повноваженнями наділені органи державної виконавчої служби (державні виконавці) та у передбачених цим Законом випадках приватні виконавці, правовий статус та організація діяльності яких встановлюється Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» (стаття 5). У наступній статті 6 Закону встановлено, що у випадках, передбачених законом, рішення щодо стягнення майна та коштів виконуються органами доходів і зборів, а рішення щодо стягнення коштів – банками та іншим фінансовими установами. Ті судові рішення, в яких постановлено про стягнення коштів з державних органів, або державного чи місцевих бюджетів, бюджетних установ, виконують

органи, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів. Крім перелічених, виконувати судові рішення можуть й інші органи, які законодавець не відносить до органів примусового виконання.

Щодо класифікації моделей примусового виконання судових рішень, то у правовій доктрині наявні різні позиції вчених. Виокремлення таких моделей безпосередньо залежить від того, централізовано чи децентралізовано є система органів, що здійснюють примусове виконання судових рішень, чи є органи примусового виконання єдиною системою в державі, яка централізована по вертикалі, або ж від існування кількох самостійних органів [8].

Такий самий критерій класифікації обирає Європейська комісія з ефективності правосуддя (СЕРЕЈ) [9]. На підставі наявності певних елементів, зокрема, таких як єдиний державний орган примусового виконання судових рішень та/або правове регулювання процесу виконання судових актів підлягає виокремленню такі категорії країн:

- із централізованими системами виконання, де діє єдиний орган незалежно від видів виконавчих дій та сфери, в якій провадиться виконання (Австрія, Бельгія, Іспанія, Фінляндія, Нідерланди, Румунія, Швеція);
- з децентралізованими системами виконання, де функції щодо виконання можуть розподілятися між різними органами залежно від того, які дії необхідно учинити (Республіка Польща, Угорщина).

Неодмінно пов'язуючи вирішення проблеми виконання судових рішень із комплексним підходом, науковці тривалий час аналізують механізм виконання судових рішень у зарубіжних країнах, сподіваючись віднайти оптимальну її модель для Української держави. В. Селезньов вказує на централізовані, децентралізовані та змішані системи організації примусового виконання судових рішень [10, с. 110].

Л. Колобов, наслідуючи обрану класифікацію, при цьому:

- першу модель ідентифікує за такими ознаками як наявність організаційно самостійного державного органу, уповноваженого у сфері примусового виконання, з вертикальною багаторівневою структурою управління;

другу модель визначає за рахунок делегування державою повноважень щодо примусового виконання судових рішень приватним організаціям із залишенням за собою тільки функцій контролю, нагляду, ліцензування таких приватних організацій;

третю модель відокремлює як таку, що характеризується переданням від держави частини функцій примусового виконання судових рішень [11, с. 86].

Є. Мальцева також виокремлює три моделі виконання судових рішень, однак дослідження та порівняльний аналіз системи виконавчого провадження у різних державах здійснює із урахуванням таких структурно-функціональних та правових критеріїв систематизації: а) організація примусового виконання; б) рівень правового регулювання виконавчого провадження; в) сфера компетенції та повноваження органів примусового виконання; г) правовий статус судового виконавця; д) організація праці та інтеграція судових виконавців у професійні об'єднання; є) організація фінансування та матеріального стимулювання судових виконавців; відповідальність посадових осіб органів примусового виконання [12, с. 45].

О. Ткачук, не змінюючи суть критеріїв поділу, залежно від механізму виконання функцій у межах повноважень особою, яка наділена статусом виконавця, веде мову про публічно-правову, приватно-правову та змішану моделі виконання судових рішень і рішень інших юрисдикційних органів [13].

С. Брайченко та В. Фоменко вказують на наявність комбінованої системи забезпечення виконавчого провадження як поєднання функціонування приватного та державного інститутів примусового виконання судових рішень [14, с. 25].

Порівнюючи вказані моделі виконання судових рішень, на сторінках наукових та публіцистичних видань аналізуються положення, викладені у нормах права Німеччини, Франції, Швеції, Сполученого Королівства та США.

У нещодавно опублікованому звіті Ради Європи вказується:

у більшості держав-членів, де діє система, схожа на українську (де примусове виконання є незалежним від судової влади), контроль за

примусовим виконанням та професійною спільнотою фахівців у цій галузі лише частково перебуває в руках судової влади. Більшість тих країн-членів Ради Європи, у яких система примусового виконання використовує самозайнятих фахівців, передали наглядові функції певному органу виконавчої влади;

- щодо судового контролю у сфері виконання судових рішень в адміністративних справах, то у більшості країн, де існує система приватного примусового виконання, втручання судів обмежується лише випадками, у яких ідеться про добросовісність або справедливість виконавчого провадження. Хоча доступ до засобів правового захисту існує і в такій системі, вони обмежені, а головну увагу приділяють профілактичним аспектам системи моніторингу та контролю, тобто ефективному нагляду, кодексу етики, професійним стандартам і дисциплінарним провадженням [15, с. 5-6].

В. Налуцишин, вивчаючи організацію та здійснення виконання рішень судів в окремих державах ЄС, резюмує, що вказаній сфері відносин завжди притаманне національне забарвлення і складаються вони в кожній країні під впливом різних факторів [16, с. 79].

Перевагами централізованих систем виконання судових рішень, як вказують їх прихильники, є те, що по-перше, вони характеризуються великою оперативністю здійснення, по-друге виключають колізійність та конфліктність множинності органів під час реалізації наданих їм повноважень у відповідній сфері, по-третє – ефективніше використовують державні ресурси завдяки фінансовому контролю (централізовану систему простіше та швидше перевірити). Такий висновок ґрунтується як мінімум на наведених статистичних даних за 2019 рік [17].

Для України, як і для багатьох пострадянських країн, багато років поспіль була притаманною централізована модель виконання судових рішень. Однак як було вже заявлено вище, в Україні із набранням чинності у 2016 році окремих законодавчих норм вводиться змішана система виконання судових рішень шляхом модернізації служби державних виконавців та запровадження інституту приватних виконавців. Змішаною така система виконання судових рішень є за критерієм альтернативності, оскільки перед особою стоїть

право вибору виконавця, хоч і за виключенням в окремих категоріях справ. У той же час, приватні виконавці не мають права виконувати рішення, де стягувачем або боржником є держава і державні органи чи боржником є державне підприємство з часткою держави 25 і більше відсотків.

Перевагами змішаної системи виконання судових рішень є переважна оперативність та якість здійснення повноважень, хоча б завдяки тому, що функціонування системи державних і приватних виконавців відбувається паралельно або з певним розподілом компетенції, це певною мірою сприяє ліквідації певних корупційних ризиків, а також за рахунок податкових надходжень приватних виконавців здійснюється поповнення державного бюджету.

Частково погоджуємося із висновком щодо того, що виконання судових рішень в адміністративних справах здійснюється багатьма суб'єктами, серед яких лише органи державної виконавчої служби мають своїм призначенням виконання рішень судів, для всіх інших органів ця функція не є основною; в тих адміністративних справах, які ініційовані суб'єктом владних повноважень, судові рішення, ухвалені на його користь, виконує такий суб'єкт, здійснюючи закріплені за ним управлінські повноваження [18, с. 19].

Незважаючи на те, що виконання судових рішень покладено на державних і приватних виконавців, приватний виконавець здійснює примусове виконання рішень із цілим рядом виключень (стаття 6 Закону України «Про виконавче провадження»). Але ж тим самим порушується проголошений реформами принцип конкурентності і свободи вибору виконавця судових рішень стягувачем.

Щодо ролі суду у виконавчому провадженні, то вона – потужна. У юридичній літературі особливу увагу прикуто до судового контролю за виконанням судового рішення у справі адміністративної юстиції, який запроваджено із прийняттям КАС України [18] (мова йде про положення статей 287, 383, 383) [19]. Лише адміністративні суди наділені повноваженнями судового контролю за виконанням рішення. Їх реалізація, як свідчать статистичні дані, позитивно впливає на показники виконання судових рішень без залучення органів державної виконавчої служби

– у 2019 році судовий контроль було використано у 2000 адміністративних справ, а близько 90% рішень у цих справах виконано без залучення органів державної виконавчої служби [20].

На думку Ю. Цвіркуна, співпраця адміністративного суду і державної виконавчої служби при адміністративних судах має бути в рамках однієї судової справи до повного виконання судового рішення. Норми, які встановлюють судовий контроль, мають визначати, що він покладається на суддю, який був доповідачем у судовій справі, по якій виконується судове рішення, і що цим суддею контролюється відповідний державний виконавець, а останній – йому підзвітний [21, с. 72]. Підкреслюємо те, що хоча виконання судових рішень належить до компетенції державної виконавчої служби, однак відповідальність за їх невиконання дотепер покладена на судову владу. А це вимагає впровадження дієвих механізмів контролю за виконанням судових рішень.

Верховний Суд також висловив власну позицію щодо моделі виконання судових рішень в Україні, вказавши у рішенні, що системи державного та приватного виконання судових рішень не є рівноцінними та замінними [22]. Так, «для стягувача має значення звертатися до органу державної виконавчої служби чи до приватного виконавця, адже умови співпраці з державним та приватним виконавцем різняться. Звернення до приватного виконавця забезпечує стягувачу можливість користуватися такими гарантіями і можливостями: обов'язкове страхування цивільної відповідальності приватного виконавця; можливість фінансування виконавчих витрат на виконання за власний рахунок приватного виконавця (тоді як орган державної виконавчої служби у разі недостатності авансового внеску завжди вимагає покриття додаткових витрат стягувачем); можливість встановлення в договорі з приватним виконавцем іншого розміру додаткової винагороди чи авансового внеску, своєчасного покриття витрат, пов'язаних зі здійсненням виконавчих дій, тобто можливість передбаченим законом способом вплинути на ефективність примусового виконання важливого для нього рішення шляхом відповідної мотивації приватного виконавця. Наведена

мотивація є неможливою у разі здійснення виконавчих дій органами державної виконавчої служби».

Щодо розтлумачених Верховним Судом положень Закону України «Про виконавче провадження», то С. Короед робить висновок про існування в межах єдиного Закону двох різних (самостійних) процесуальних порядків здійснення виконавчого провадження та вчинення окремих виконавчих дій, відмінності яких зумовлені лише статусом виконавця — державним чи приватним [23, с. 65]. Однак позиція науковця така: «виходячи із наданих Верховним Судом тлумачень, порядок здійснення виконавчого провадження диференціюється залежно від суб'єкта примусового виконання—органу державної виконавчої служби чи приватного виконавця. Проте, такий критерій не може виступати основою диференціації процедур здійснення виконавчого провадження, оскільки в результаті такої диференціації процедури не полегшуються, їх ефективність не підвищується, матеріально-правові чи процесуальні особливості регулювання окремих процедур (окремих виконавчих дій) в рамках загального виконавчого провадження не встановлюються, а лише відбувається штучне створення переваг системи примусового виконання для приватних виконавців за рахунок виключення дії певних правил, що суперечить загальним засадам процесуальної діяльності».

Підтримуємо позицію щодо того, що зміна в Україні моделі виконання судових рішень із централізованої на змішану є прогресивною, хоча повною мірою не охоплює вирішення спектру проблем у даній сфері. Так, Українська держава слідує світовим тенденціям розвитку виконавчого провадження, однак копіювання зарубіжного досвіду повною мірою є неможливим через національні особливості. В Україні приватні виконавці не прирівняні у повноваженнях до державних, що, у тому числі впливає на показники виконання судових рішень в адміністративних справах. Сподіваємося, що у контексті схваленого Верховною Радою України Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та ЄС і отримання фінансової допомоги, на законодавчому рівні відбудеться розширення повноважень приватних виконавців. Тим

більше, що законопроект № 5660 щодо примусового виконання рішень на сьогодні вже готується до другого читання [24].

Висновки. Дослідження сутності та особливостей виконання судових рішень, у тому числі аналіз існуючих наукових підходів щодо визначення їх моделей, надали змогу дійти таких висновків:

Практиці відомі дві форми виконання судових рішень в адміністративних справах – добровільна та примусова. Суть добровільної (неконфліктної) форми виконання судового рішення стороною процесу, якої це рішення стосується, полягає у самостійному його виконанні за відсутності відкриття виконавчого провадження.

У правовій доктрині наявні різні позиції вчених щодо виокремлення моделей примусового виконання судових рішень в адміністративних справах. Мова йде про як мінімум два, а у переважній більшості три різновиди. Зокрема такі: централізовану та децентралізовану; централізовану, децентралізовану та змішану; публічно-правову, приватно-правову та змішану; державну, приватну та комбіновану тощо.

Українська держава слідує світовим тенденціям розвитку виконавчого провадження, запровадивши змішану модель виконання судових рішень. Реалізація примусового

виконання судових рішень в адміністративних справах в Україні відбувається у визначеному законом порядку та уповноваженими на це суб'єктами. Єдину ієрархічну систему державних органів, що здійснюють свою діяльність у сфері примусового виконання судових рішень не складають, оскільки хоч і мають своїм призначенням виконання рішень судів та для одних (органи державної виконавчої служби) це є основною функцією, а для усіх інших – лише однією з них.

Функціонування інституту приватних виконавців щодо рішень в адміністративних справах в Україні є обмеженим. Судові рішення, за якими боржником є держава, державні органи, Національний банк України, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, державні та комунальні підприємства, установи, організації, юридичні особи, частка держави у статутному капіталі яких перевищує 25 відсотків, та/або які фінансуються виключно за кошти державного або місцевого бюджету, не лежать, відповідно до норм законодавства, у компетенції приватного виконавця. Це безумовно порушує принцип конкурентності і свободи вибору виконавця стягувачем.

Список використаних джерел:

1. Рекомендація Rec (2003) 16 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо виконання рішень адміністративних і судових органів у галузі адміністративного права (ухвалена Комітетом Міністрів 09.09.2003 на 851-му засіданні заступників міністрів). URL: <https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/document> (дата звернення 01.09.2021).

2. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> (дата звернення: 29.03.2021).

3. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення: 29.03.2021).

4. Мацелик Т., Кабанов В. Неконфліктне виконання рішень адміністративних судів як різновид адміністративних процедур. Адміністративна процедура: особливості формування української концепції: матеріали Круглого столу, м. Харків, 15 вересня 2017 р. Харків: Національна академія правових наук України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2017. 112 с. С. 76-81.

5. Кодекс адміністративного судочинства від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 29.03.2021).

6. Кабанов В.І. Судове рішення в адміністративній справі як гарантія захисту прав, свобод та законних приватних інтересів. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності(теорія*

та практика). 2018. Випуск 3–4 (12–13). С. 145-151.

7. Зеленов А. С. Виконання судових рішень в адміністративних справах: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2018. 217 с.

8. Ткачук О. Які моделі виконання судових рішень використовують у країнах Європи і до яких змін варто рухатися Україні. *Закон і Бізнес*. 10.09–16.09.2016. № 37 (1283).

9. Передовий досвід держав-членів Ради Європи та стандарти Ради Європи щодо судового контролю за виконанням рішень національних судів. 2020. 42 с. URL: <https://rm.coe.int/analysis-judicial-control-by-jos-uitdehaag-october-2020-ukr-final/1680a0773f> (дата звернення 09.09.2021).

10. Селезнев В. А. Исполнительное производство в зарубежных странах: организационно-правовой аспект. *Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения*. 2010. № 4 (23). С. 110-114.

11. Колобов Л. Порівняльний аналіз виконавчого провадження в провідних зарубіжних країнах. *JURNALULJURDIC NATIONAL: TEORIE SI PRACTICA*. 2017. № 6. Ч. 2. С. 86-89. URL: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/6/part_2/19.pdf (дата звернення 09.09.2021).

12. Мальцева Є. В. Порівняльний аналіз систем виконавчого провадження в Україні та зарубіжних державах. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки»*. Том 26 (65). 2013. № 1. С. 44-48.

13. Ткачук О. Які моделі виконання судових рішень використовують у країнах Європи і до яких змін варто рухатися Україні. *Закон і Бізнес*. 10.09–16.09.2016. № 37 (1283).

14. Брайченко С. М., Фоменко В. М. Теоретичні процедури виконання судових рішень в Україні. *Фінансовий простір*. 2019. № 2 (34). С. 19-26.

15. Передовий досвід держав-членів Ради Європи та стандарти Ради Європи щодо судового контролю за виконанням рішень національних судів. 2020. 42 с. URL: <https://rm.coe.int/analysis-judicial-control-by-jos-uitdehaag-october-2020-ukr-final/1680a0773f> (дата звернення 09.09.2021).

16. Нацулишин В. В., Нацулишин В. В. Організація та здійснення виконання рішень судів в окремих державах Європейського Союзу. Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів: зб. наук. пр. / за ред. Ю. В. Білоусова. Хмельницький: ФОП Мельник А. А., 2019. 296 с. С. 78-83.

17. Телявський А. Як приватні виконавці можуть змінити країну. *Закон і Бізнес*. 2020. В. 14 (1468).

18. Зеленов А. С. Виконання судових рішень в адміністративних справах: дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2018. 217 с.

19. Сасевич О.М. Поняття та правова природа судового контролю за виконанням судових рішень в адміністративному судочинстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Юрид. науки. 2014. Вип. 1. Т. 2. С. 235-239.

20. Виклики осені – 2021: як підвищити рівень виконання судових рішень в Україні? Частина 2. URL: <https://uba.ua/ukr/news/8681/> (дата звернення 12.10.2021).

21. Цвіркун Ю.І. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах, відповідачами в яких є колегіальні суб'єкти публічної адміністрації. *Право та державне управління*. 2019. № 2 (35). Т. 2. С. 66-75.

22. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 05.12.2018 у справі № 904/7326/17. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/78534731> (дата звернення 09.09.2021).

23. Короєд С. О. Система приватного виконання судових рішень: правовий статус приватних виконавців та процесуальні особливості здійснення виконавчого провадження. Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів: зб. наук. пр. / за ред. Ю. В. Білоусова. Хмельницький: ФОП Мельник А. А., 2019. 296 с. С. 64-68.

24. Проект Закону про примусове виконання рішень від 14.06.2021 № 5660. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72223 (дата звернення 15.10.2021).

References:

1. Rekomendatsiia Rec (2003) 16 Komitetu Ministriv Rady Yevropy derzhavam-chlenam shchodo vykonannia rishen administratyvnykh i sudovykh orhaniv u haluzi administratyvnoho prava (ukhvalena Komitetom Ministriv 09.09.2003 na 851-mu zasidanni zastupnykiv ministriv). URL: <https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/document> (data zvernennia 01.09.2021).
2. Pro orhany ta osib, yaki zdiisniuiut prymusove vykonannia sudovykh rishen i rishen inshykh orhaniv: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text> (data zvernennia: 29.03.2021).
3. Pro vykonavche provadzhennia: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 № 1404- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (data zvernennia: 29.03.2021).
4. Matselyk T., Kabanov V. Nekonfliktne vykonannia rishen administratyvnykh sudiv yak riznovyd administratyvnykh protsedur. Administratyvna protsedura: osoblyvosti formuvannia ukraïnskoi kontseptsii: materily Kruhloho stolu, m. Kharkiv, 15 veresnia 2017 r. Kharkiv: Natsionalna akademiia pravovykh nauk Ukrainy, Natsionalnyi yurydychnyi universytet imeni Yaroslava Mudroho, 2017. 112 s. S. 76-81.
5. Kodeks administratyvnoho sudochynstva vid 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (data zvernennia: 29.03.2021).
6. Kabanov V.I. Sudove rishennia v administratyvniï spravi yak harantiia zakhystu prav, svobod ta zakonnykh pryvatnykh interesiv. *Mizhnarodnyi yurydychnyi visnyk*: aktualni problemy suchasnosti (teoriia ta praktyka). 2018. Vypusk 3–4 (12–13). S. 145-151.
7. Zelenov A. S. Vykonannia sudovykh rishen v administratyvnykh spravakh: dys. ... kand. yuryd. nauk. Kharkiv, 2018. 217 s.
8. Tkachuk O. Yaki modeli vykonannia sudovykh rishen vykorystovuiut u krainakh Yevropy i do yakykh zmin varto rukhatysia Ukraini. *Zakon i Biznes*. 10.09–16.09.2016. № 37 (1283).
9. Peredovyi dosvid derzhav-chleniv Rady Yevropy ta standarty Rady Yevropy shchodo sudovoho kontroliu za vykonanniam rishen natsionalnykh sudiv. 2020. 42 s. URL: <https://rm.coe.int/analysis-judicial-control-by-jos-uitdehaag-october-2020-ukr-final/1680a0773f> (data zvernennia 09.09.2021).
10. Seleznev V. A. Yspolnytelnoe proyzvodstvo v zarubezhnykh stranakh: orhanyzatsyonno-pravovoi aspekt. *Zhurnal zarubezhnogo zakonodatelstva y sravnytelnoho pravovedeniia*. 2010. № 4 (23). S. 110-114.
11. Kolobov L. Porivnialnyi analiz vykonavchoho provadzhennia v providnykh zarubizhnykh krainakh. *JURNALULJURDIC NATIONAL: TEORIE SI PRACTICA*. 2017. № 6. Ch. 2. S. 86-89.
12. Maltseva Ye. V. Porivnialnyi analiz system vykonavchoho provadzhennia v Ukraini ta zarubizhnykh derzhavakh. *Uchenye zapysky Tavrycheskoho natsyonalnoho unyversyteta ym. V. Y. Vernadskoho. Seryia "Iurydycheskye nauky."* Tom 26 (65). 2013. № 1. S. 44-48.
13. Tkachuk O. Yaki modeli vykonannia sudovykh rishen vykorystovuiut u krainakh Yevropy i do yakykh zmin varto rukhatysia Ukraini. *Zakon i Biznes*. 10.09–16.09.2016. № 37 (1283).
14. Braichenko S. M., Fomenko V. M. Teoretychni protsedury vykonannia sudovykh rishen v Ukraini. *Finansovyi prostir*. 2019. № 2 (34). S. 19-26.
15. Peredovyi dosvid derzhav-chleniv Rady Yevropy ta standarty Rady Yevropy shchodo sudovoho kontroliu za vykonanniam rishen natsionalnykh sudiv. 2020. 42 s. URL: <https://rm.coe.int/analysis-judicial-control-by-jos-uitdehaag-october-2020-ukr-final/1680a0773f> (data zvernennia 09.09.2021).
16. Natsulyshyn V. V., Natsulyshyn V. V. Orhanizatsiia ta zdiisnennia vykonannia rishen sudiv v okremykh derzhavakh Yevropeiskoho Soiuzu. Problemy teorii i praktyky vykonannia rishen sudiv ta inshykh orhaniv: zb. nauk. pr. / za red. Yu. V. Bilousova. Khmelnytskyi: FOP Melnyk A. A., 2019. 296 s. S. 78-83.
17. Teliavskiy A. Yak pryvatni vykonavtsi mozhut zminyty krainu. *Zakon i Biznes*. 2020. V. 14 (1468).
18. Zelenov A. S. Vykonannia sudovykh rishen v administratyvnykh spravakh: dys. ... kand. yuryd. nauk. Kharkiv, 2018. 217 s.
19. Sasevych O.M. Poniattia ta pravova pryroda sudovoho kontroliu za vykonanniam sudovykh rishen v administratyvnomu sudochynstvi. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Serii: Yuryd. nauky. 2014. Vyp. 1. T. 2. S. 235-239.

20. Vykylyky oseni – 2021: yak pidvyshchyty riven vykonannia sudovykh rishen v Ukraini? Chastyna 2. URL: <https://uba.ua/ukr/news/8681/> (data zvernennia 12.10.2021).

21. Tsvirkun Yu.I. Sudovyi kontrol za vykonanniam sudovykh rishen v administratyvnykh spravakh, vidpovidachamy v yakykh ye kolehialni subiekty publichnoi administratsii. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*. 2019. № 2 (35). T. 2. S. 66-75.

22. Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu vid 05.12.2018 u spravi № 904/7326/17. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/78534731> (data zvernennia 09.09.2021).

23. Koroied S. O. Systema pryvatnoho vykonannia sudovykh rishen: pravovyi status pryvatnykh vykonavtsiv ta protsesualni osoblyvosti zdiisnennia vykonavchoho provadzhennia. *Problemy teorii i praktyky vykonannia rishen sudiv ta inshykh orhaniv: zb. nauk. pr. / za red. Yu. V. Bilousova*. Khmelnytskyi: FOP Melnyk A. A., 2019. 296 s. S. 64-68.

24. Proekt Zakonu pro prymusove vykonannia rishen vid 14.06.2021 № 5660. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72223 (data zvernennia 15.10.2021).